

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

Тема: *Плоскі черви* (моногеней та трематоди)

Мета: Вивчити особливості морфології, внутрішньої будови та життєві цикли моногеней та трематод.

Обладнання: мікроскоп, освітлювач (лампа), імерсійна олія, ксилол, вата, піпетки, мікропрепарати моногеней, личинок і маріт дигеней.

Хід роботи

Завдання 1. Ознайомитися з будовою моногеней, звернути особливу увагу на різноманітність типів прикріплювального диску моногеней. Замалювати: а) загальний вид дорослої форми представника родини Dactylogyridae; б) основні типи будови прикріплювального диску моногеней. На рисунку позначити: глотку, кишечник, чоловічий та жіночий копулятивний орган, жовточники, яєчник, яйцепровід, скорлупові залози, сім'япровід, прикріпний диск, гачки прикріпного диску.

Завдання 2. Схематично замалювати життєвий цикл дактилогіридних моногеней. На малюнку позначити статевозрілу особину, яйце та онкомірацидії.

Завдання 3. Схематично замалювати життєвий цикл гіродактилідних моногеней. На малюнку позначити материнський організм в якому відбувається статеве розмноження та дочірні покоління, які з'являються внаслідок безстатевого процесу.

Завдання 4. Ознайомитися з будовою трематод. Замалювати: мариту трематод, яйце, мірацидії, спороцисту, редію, церкарію і метацеркарію. На рисунку позначити: ротовий і черевний присосок, фарінкс, стравохід, кишечник, яєчник, яйцепровід, оотип, лаурерів канал, тільця Меліса, сім'яприймач, сім'яний міхурець, сім'япровід, матку, жовточники, сумку цирруса.

Завдання 5. Замалювати загальну схему життєвих циклів трематод та життєвий цикл *Schistosoma mansoni*.

Контрольні питання

1. Систематика плоских червів та їх місце у системі гельмінтів
2. Поширення паразитів у типі плоских червів.
3. Будова моногеней. Основні системи органів.
4. Запліднення та будова складного яйця моногеней.
5. Будова та біологія личинок моногеней. Метаморфоз личинок.
6. Біологічні цикли моногеней. Розвиток жаб'ячої полістоми.
7. Дактилогіриди та гіродактиліди, їх розвиток на рибах.
8. Практичне значення моногеней.
9. Загальна характеристика та життєві цикли трематод.
10. Морфологія та фізіологія марит. Розмноження трематод.
11. Личинкові стадії: мірацидії, його біологія; материнська спороциста, редії, дочірні спороцисти, церкарії, метацеркарії, адолескарії.